

DATOS IDENTIFICATIVOS

Educación ambiental para o desenvolvemento

Materia	Educación ambiental para o desenvolvemento			
Código	P02G120V01901			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Varela Losada, María Mercedes			
Profesorado	Varela Losada, María Mercedes			
Correo-e	mercedesvare@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	A incorporación da "Educación Ambiental para o desenvolvemento" ao plan de estudos do Grao de Educación Primaria xurde da necesidade de traballar nunha educación que propicie o desenvolvemento integral das persoas e a mellora das condicións de vida de toda a comunidade. Esta materia busca a concienciación sobre os problemas ambientais e trata de implicarse na busca de solucións e no cambio dos modos de vida. Con especial atención á ecoloxía, ao desenvolvemento sostible e ao cambio climático, ten o fin de favorecer unha educación para a acción na Educación Primaria.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A2	Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A4	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
A6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
A8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
A9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B6	Capacidade de xestión da información

B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B21	Motivación pola calidade
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Contribuír a desenvolver nos alumnos de Primaria as capacidades que lles permitan coñecer e valorar a contorna natural, así como as súas posibilidades de acción e de coidado.	A1	B2
	A2	B3
	A4	B7
	A7	B8
	A9	B11
	A10	B14
	A12	B21
Valorar as ciencias como un feito cultural. Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostible		B22
	A4	B1
	A6	B6
	A7	B7
	A8	B8
	A9	B11
	A10	B14
Susitar e resolver problemas asociados coas ciencias e a vida cotiá. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar		B19
		B21
		B22
	A1	B1
	A2	B3
	A3	B6
	A5	B7
Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe. Deseñar e avaliar procesos de ensinanza e aprendizaxe relacionados coa problemática ambiental, tanto de forma individual como en ámbitos de colaboración.	A9	B8
	A10	B9
	A11	B13
		B16
		B17
		B22
	A1	B2
	A2	B3
	A4	B6
	A5	B8
	A9	B9
	A10	B11
	A11	B12
	A12	B13
		B14
		B17
		B21
		B22

Contidos

Tema		
BLOQUE 1. A crise ambiental	Problemas medioambientais do mundo actual. Diferentes alternativas ante a problemática ambiental. Introdución ao desenvolvemento sostible.	
BLOQUE 2. Aproximación conceptual á Educación Perspectiva histórica, concepto e fundamentos ambiental e ao desenvolvemento sostible		

BLOQUE 3. Incorporación da Educación ambiental Metodoloxías, recursos e materiais

ao currículo de Educación Primaria

Incorporación de aprendizaxe cooperativa e ABP á Educación ambiental
O deseño e posta en práctica de programas de EA para Educación Primaria
Avaliación de actividades, programas e recursos de Ea para Educación Primaria

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Proxectos	12	25	37
Estudo de casos/análises de situacións	5	10	15
Debates	3	10	13
Sesión maxistral	4	0	4
Traballos de aula	10	20	30
Presentacións/exposicións	6	12	18
Actividades introdutorias	3	0	3
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Saídas de estudo/prácticas de campo	3	5	8
Prácticas de laboratorio	8	10	18
Outras	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Proxectos	Elaboración en grupos de proxectos integrados relacionados coa educación ambiental en EP
Estudo de casos/análises de situacións	Análise de actividades de aula de EP
Debates	Posta en común e debate dalgún caso que inclúa a perspectiva C-T-S
Sesión maxistral	Exposición do profesorado sobre os ámbitos temáticos da materia
Traballos de aula	Realización de traballos en grupo ou individuais na aula.
Presentacións/exposicións	Elaboración de presentacións-resumo sobre algúns aspectos traballados na materia
Actividades introdutorias	Exposición por parte do profesorado de aspectos relacionados coa estruturación da materia ou da metodoloxía de traballo. Actividades de avaliación inicial
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas individuais relacionados con contidos da materia
Saídas de estudo/prácticas de campo	Saídas de campo
Prácticas de laboratorio	Formulación, realización e análise de actividades experimentais

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Proxectos	Tutorías individuais e en grupo
Traballos de aula	Tutorías individuais e en grupo
Presentacións/exposicións	Tutorías individuais e en grupo
Prácticas de laboratorio	Tutorías individuais e en grupo
Saídas de estudo/prácticas de campo	Tutorías individuais e en grupo

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Proxectos	Elaboración en grupos de proxectos relacionados cos diferentes ámbitos da EA	40
Traballos de aula	Elaboración de diversos traballos de aula de forma tutelada	25
Prácticas de laboratorio	Realización de actividades experimentais e dun caderno de prácticas	15
Outras	Participación activa nas distintas tarefas (debates, presentacións, coavaliacións...) e actitude cooperativa nos traballos grupais. Realización de pequenas probas individuais sobre contidos da materia	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

*Neste curso preténdese continuarase participando no Proxecto de Innovación: "DESEÑO E IMPLANTACIÓN DE PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN EN GRAOS E POSGRAOS A TRAVÉS DA PLATAFORMA TEMA: CUESTIONARIOS KPSI, RÚBRICAS E MAPAS CONCEPTUAIS EN FORMATO DIXITAL", consistente no deseño e implantación de procedementos que inciden no proceso de aprendizaxe (avaliación formativa e formadora, na que o alumnado é corresponsable) a través dos seguintes instrumentos: Cuestionarios ou formularios Knowledge and Prior Study Inventory (KPSI), Rúbricas ou matrices de valoración e Mapas Conceptuais. Todos eles están inseridos na combinación entre o traballo cooperativo e o individual, pois se ben os procesos de aprendizaxe teñen lugar socialmente, a aprendizaxe é individual. No caso dos Mapas Conceptuais tamén se utilizan como probas de execución ou realización.

*O alumnado que non asista a clase e non realice satisfactoriamente as actividades de aula, deberá entregar un traballo e presentarse ao examen final.

*O alumnado que non acade o aprobado poderá presentarse en segunda convocatoria (Xullo), neste caso, para acadar a nota total do 100% deberá entregar un traballo e presentarse ao exame.

Bibliografía. Fontes de información

LÓPEZ RODRÍGUEZ, R., **A axenda 21 escolar galega**, Santiago de Compostela, 2004,

LUDEVID, M., **Un vivir distinto**, Madrid, 2003,

NOVO, M., **El desarrollo sostenible**, Madrid, 2006,

UNESCO-PNUMA, **Programa de introducción de la educación ambiental en la formación de profesores de enseñanza primaria . Los libros de la catarata**, 1985,

XUNTA DE GALICIA, **Currículo de E. Primaria**, 2006,

YUS, R., **Temas transversales y educación en valores**,, Barcelona, 2002,

VVAA, **Educación ambiental. Cajas rojas**, Madrid, 1992,

VVAA, **Cuadernos de pedagogía. Monográfico sobre educación ambiental para la sostenibilidad**, Madrid, 2011,

VVAA, **La sostenibilidad un compromiso de la escuela**, Barcelona, 2006,

VVAA, **Sostenibilidad, valores y cultura ambiental**, Madrid, 2009,

Recomendacións

Outros comentarios

Suxírese asistencia e participación nas actividades individuais e titorías
